

בין שמאל ל-SMALL

מאז שהתחלתי להשתמש במונח SMALL לתאר את השמאל הישראלי הנובו־סאלוני, עטו אלה עלי בנאצות וקריאות זעם כמו: "עזות־מצח מרופ־ננדיסטיית" וכו'. מה לומר לכם? – כל קריאת זעם כזו עושה לי את היום. אבל אני חייב לקרואי הסבר: מדוע אני כן משתמש מדי פעם במונח "שמאל" שלא במשמעותו האנגלית. ובכן יש "שמאל" ויש "SMALL", וב" עוד הראשונים הינם ציונים טובים ואנשי מעש והתיישבות, נאיבים עם אידיאולוגיה אידולוגית מיושנת הרי שה־SMALL שאני מתעב כל־כך הוא זה הסאלוני־המקטר בפאבים של תל־אביב. המתכנס ערב ערב בצוותא להז־דהות עם האש־פסיטים "המסכנים". אלו הם מרבי המלל והנאצות כנגד כל מי שלא איתם והסוגרים אולמות ה־פעה במני אמונים שלא. משלהם.

השמאל הציוני הגיון מתוסבץ עם עצמו בשאלות קיומיות בארצנו וחוזר מהמילואים עוד יותר מתוסכל כי הוא מבין שלמעשה אין עם מי לדבר. אני חייב לכם דוגמה והרי היא לפ־ניכם – קטע ממאמר שנכתב לפני כש־נה בעתון "מעריב" ע"י הסופר אמנון שמושי, איש קיבוץ מעייני־בירז, ושנשא את הכותרת: "מכתב גלוי לידידים ערבים".

מכתב גלוי ל

אל או הסברו לי יספורים שגור, וידיקת אבנים והצחיות לא החיילו עם האינתיפאדה. ילדים ערבים ורק עולי גבולות חבלים חיו. בשר נות השלום הראשונה. הרב לפי שיהיה מדין הן יהודית והרב לפי שיהיו איתנו הוכבשים לא עוד חפץ בבוריה. לא לי. לא לילדי. הבית היה יעמוד איתן כל בנות הילד ויחיות השגור שילדיו שנים ודעות לפי לית דים בעקבות הדין. אלפי מעטים בודו זה מיליון ערבים, וכי את או חסנו בלבם כנסים ויחיות לא ורו לנו עם. היר לנו כי יספיקו המצות אותם, חם עניו השוטרים.

אני אישית ובר את המדה. את הבריה, את טאב האבן המונעת ואת שיקת האבן המטרידה. גדולתי במחז מספר מפני הילדים הערבים של חסנו מיתנותו ללבנות. מכות ואבנים. מן האבנים הלה בנתי לי כאן בית איתן. וכן העלבנות – תחלתי נחשתי: לא עוד חפץ בבוריה. לא לי. לא לילדי. הבית היה יעמוד איתן כל בנות הילד ויחיות השגור שילדיו שנים ודעות לפי לית דים בעקבות הדין. אלפי מעטים בודו זה מיליון ערבים, וכי את או חסנו בלבם כנסים ויחיות לא ורו לנו עם. היר לנו כי יספיקו המצות אותם, חם עניו השוטרים.

אני אישית ובר את המדה. את הבריה, את טאב האבן המונעת ואת שיקת האבן המטרידה. גדולתי במחז מספר מפני הילדים הערבים של חסנו מיתנותו ללבנות. מכות ואבנים. מן האבנים הלה בנתי לי כאן בית איתן. וכן העלבנות – תחלתי נחשתי: לא עוד חפץ בבוריה. לא לי. לא לילדי. הבית היה יעמוד איתן כל בנות הילד ויחיות השגור שילדיו שנים ודעות לפי לית דים בעקבות הדין. אלפי מעטים בודו זה מיליון ערבים, וכי את או חסנו בלבם כנסים ויחיות לא ורו לנו עם. היר לנו כי יספיקו המצות אותם, חם עניו השוטרים.

בהמשך קורא אמנון שמושי למלש־תינאים שפויים לשבת ולהדבר. למען השם, האם הוא לא קרא את דבריו עצמו? על מה יש לדבר? מהו בקרו הסכסוך? מהו שורש השנאה? קראו שוב את הקטע הנ"ל – האם יש איזו שהיא התייחסות לארץ־ישראל כש־רש הסכסוך? (או למלחמת האיטלאם נגד־היהדות).

זהו ובכן השמאלני הטוב והאיבי. בסוף אינו קורא נכון את התמונה שהוא עצמו צייר ומציע לשבת, לדבר ולהגיע להסדר עם הפלשתינאים (על מה? על שניוים ראדיקליים בדת ה־מוסלמית)?

ה"ימני" הוא זה שקורא את התמונה נכון ולכן יאמר: "אין לנו לאן לשוב ולאן ללכת. ועל כן אנחנו כאן וכאן נשאר. על אפס ועל המתכס ועל אד־מתכס כי פשוט חפצי חיים אנחנו וא־לופי ה"שידודות" ומסיים: "ולכן עלינו להיות חזקים ולא לוותר, עד שתבינו שלא תוכלו לנו ואמילו יקה הדבר עוד אלפיים שנה. יהודה דרורי"

סוף עידן חוסיין

מאז נאמו ב־31 ביולי 88, בו הודיע המלך חוסיין על הסרת האחריות של ממלכתו על ענייני הגדה המערבית ורצועת עזה, עברו אמנם הרכה מים בירדן, אך גם השתנתה המ־ציאות בצידו המזרחי של הגדה.

סמוך לזמן הנאום באה לסיימה מלחמת המפרץ ארוכת השנים בה נפלו מיליון קור־בנות מוסלמיים לחינם. ירדן היתה הנהנית העיקרית, כלכלית, ממלחמה זו, ממנה למע־שה התפרנסה הממלכה מאז ירדת מחירי הנפט. אבדן מקור הכנסה יקרירי ובטוח זה פגע קשות ברווחתם של תושבי ירדן, ביחוד אלו מתומכי חוסיין, הבדואים בדרום המדינה, שם עבר ציר האספקה עקבה־עמאן־בגדד.

המפלות הכלכלית כתוצאה מאבדן כספי־נפט ומאבדן הכנסות מלחמת המפרץ, היא אולי הסיבה שהביאה להשתנות המגמה המ־דינית של רבת עמון. מאידך, ההתבדלות וה־התנתקות של ירדן מענייני השטחים הביאה מיידית להחרפת המצב הכלכלי. כיוון שמ־דינות הנפט וארצות ערב והן ארצות־הברית (ואולי גם ישראל) ראו בירדן עד אז את הפר־טנר לפתרון הבעיה בשטחים, חדלו לתמוך כל במדינה זו מעשית, כלכלית ועקרונית. כל אלו הבינו שחוסיין יצא מן המשחק, שנמשך 22 שנה, ולכן מרוע לתמוך בו כלל? שהרי ירדן לכשלעצמה לא הוותה אי פעם גורם של ממש באזור מאז מלחמת תש"ח. חלום ההצ־דקה לקיומה מאז היתה רק בהיותה מייצגת הפלסטינים שבשטחה עד 67, וביחוד אלו שבשטחים לאחר מלחמת ששת־הימים.

אי לכך, נוצר בירדן מצב כלכלי המור־מכל מצב רומה בעבר, בו היו לירדן תומכים במחוז כסעודיה, עיראק, או בריטניה וארה"ב. ההרדררות הכלכלית הגיעה לשיא כממסר מאוזן השלומים שירדן לא ידעה כמווה מעד־לם. החוב החיצוני עבר עד כה את 12 מיל־יארד דולר, כמעט פי 3 מן התוצר של מדינה זו לשנה...

כטיי מוחשי לבעיות הפנימיות הללו ה־נה העליה העקבית והברורה בגילויי עוינות כלפי ישראל מצד אורחי וחילי ירדן בחוד־שים האחרונים, בייחוד לאורך הגבול עם מדינה זו. התקריות המרוכזות, הנוכעות מהת־ייאשות האוכלוסים והיצבא שם מן המצב המדיני והכלכלי, קיבלו ביטוי גלוי בתוצאות הבחירות לפרלמנט הירדני. עליית הגורם המוסלמי וניצחונו מהווה את הסימפטום ל־השתנות המצב בירדן המיסוד.

אך, השינוי האסטרטגי לטווח ארוך, בו יש לראות את הסכנה העיקרית, הוא מעורבותם ההולכת וגדלה של שכניה הערביים של ירדן, עקב התמוטטותה הפנימית בניהול ענייניה השוטפים.

התחילה בכך סעודיה, שתמכה במשך הח־וויסאת במהלך המרד כמלך בדרום המדינה.

כששמעון פרס חשב שהיתה בידו אופציה ירדנית, הוא פעל בקדחתנות כמעט היסטורית על מנת להאיץ בעם לקבל את דעתו. "שעון החול הלך ואזל" ככל שהתקדם מועד סיום הקדנציה שלו. היום, כשהמלך הירדני עני ועלוב

שימעון פרס מכונקראם עם שנוןחחול ביד

מבחינת כלכלתו ומוכן לקבל נדבת־תמיכה אפילו מאש"ף, האופציה הירד־נית נראית כמשענת קנה רצוף. בידוענו שבעל המאה הוא בעל הדעה, יכולנו רק לשער לאיזו רמת לחצים היה חר־סיין נחשף לו אופציית השלום היתה תלויה בו. אך אין מביעים חרטה, או משמיעים רהרורי ספק בנין המהלך, אלא רוכשים שמעון פרס חול חדש.

כנסע שמעון פרס לארה"ב לחתור תחת מדיניות השלום הישראלית ב־ווישינגטון, הניבה נסיעתו את מסמך 10 הנקודות של מוברק. שמעון פרס ראה בכך את גולת הכותרת של תהליך־הש־לום ודעת הקהל בישראל נלחצה למהר ולקבל מסמך זה ולא לעלוב בנשיא

כאילו כרי לרמוז למלך שסכסוך הגבולות בנייהם משנת 21' לא נשכח. או יותר מכך, רצו הסעודים להבהיר למלך שלא ירשו לפ־פלסטינים לשלוט בארצו לאחר מותו. מדינה פלסטינית אינה באה בחשבון עבורם, אף לא ממוחה לנהר.

אך עיראק, ולא סעודיה, היא האיום המש־מעוטי על בטחונה של ישראל. לא רק עקב מעורבותה בכל מלחמות ישראל, אלא עקב נצחונה מול איראן הפנאטית של חומייני. היותה מעצמה צבאית בעלת חמישים אוגרות היא הגורם המאיים העיקרי והמכריע לקיומנו כיום.

אולי יותר מכל, מסכנת את קיומו אי־שיותו המטורפת, כך כערות הערבים עצמם, של שליט עיראק צדאם חוסיין, יותר מכל גורם אנושי או צבאי אחר. הנ"ל בעל הלומות

מינימום!

המצרי. אש"ף והפלסטינים חככו ידיים בהנאה, אך התברר שגם זה היה מיק־סם שוא.

ואז הוכן מסמך בייקר שנועד לכופף את ידה של מדינת ישראל שוב יצאו שמעון פרס ומחנהו במערך למסע לח־צים כי יש לקבל מסמך זה או – לחתום על אסון לאומי. וגם אז שונה המסמך כדי שמדינת ישראל תוכל לראות בו בסיס להדברות.

בשני המקרים, גם בענין האופציה הירדנית וגם בענין מסמך מוברק, ניהל שמעון פרס מו"מ שלא על דעת הממ־שלה ושלא בהסכמתה והתחייב בשם מדינת ישראל. בשני המקרים התברר שאין לעמדותיו תמיכה לא בקלפי, לא בכנסת או בממשלה. אף לא בקרב המ־ערך. זו הפרה נטה של עקרונות הנוהל במדינה דמוקרטית שטכנוקרט גדול שכמותו יודע זאת. כי בראש המערך עומד מינימליסט חסר הבנה בסיסית בניהול מו"מ אשר מוכן לשלם כל נתח ממדינת ישראל ובלבד שמעשיו ירשמו בספר דברי הימים. בהנהגתו הטכנו־רטית אין במערך לא חיון, לא אידיאו־לוגיה או עקרונות. לעומת זאת יש ויכר חי נוהל וביוקרטיה.

על כן כל הצעה, של כל אחד, בכל מקום בעולם, מופרכת, מנוחכת ומסוכ־נת במהותה, עולה מיד על סדר היום של המערך. לו היה המערך דבק ב־משהו; תכנית אלון, האופציה הירדנית, תכנית אבו־עלד, ובלבד שהיה נפטר משעונו החול אשר לו ורוכש שעונים טובים יותר... היתה גם לנו אופציה. היתה היתה מפלגה גדולה שהפכה ללשכת עבודה.

היה היה פרס שהפך לפשוט. מהצירוף הטרוני נשאר מינימום. (חבל על דאבדין).

אילנה אדם

גדלות ומגאלומניה שאף השאח הפרסי, או גמאל עבר־אל־נאצר לא חלמו עליהם בזמנם. כיום בונה צדאם, בין אם כשיתוף פעולה עם חוסיין או לא, תשתית צבאית קרקעית, וביחוד אווירית, מעברו השני של הגדה. זו מאיימת ישירות על בטחונה של ישראל, שכן כסיסי אוויר בעומקה של ירדן הנשלטים על־ידי עיראק הם האיום העיקרי. טיסות בין־וצילום ממרחק לשטחנה של העדות על כור־נתייה של עיראק.

נראה, לכן, שהתמוטטותה הפנימית של ירדן, מצב האנרכיה, שיביא לאבדן המשמעת והעוצמה של המשטר והצבא בירדן, מובילים למעין מצב לבנוני. התוצאה: חלוקת מדינה זו לאזורי השפעה בין ארבעת שכניה העיקריים, גם ישראל.

עודד יון

עיתונות ערבית: רבין: "אני לא דורש מהרמטכ"ל שידביד את האינתיפאדה"

ש: "מה הן הבעיות החרשות שגרמה האינתיפאדה לחוגי הצבא והבטחון שלא ידעת קודם?
ת: האינתיפאדה היא תופעה חדשה בקשר אלינו, ואין להשוותה למלחמה בנינו לבין מדינות ערב, היא אינה טרור, אלא התקוממות עממית רחבת היקף, אשר חייבים להשקיע אותה. ומי 14 במאי בשנה זו, לממשלת ישראל מדיניות כוללת לטיפול בבעיה והיא יוזמת שלום. אנחנו בעימות עם הפלסטינים ואנו אומרים להם אתם בעימות עמנו. בואו לפתור את חילוקי הדעות, מעימותים נרחבים אל מו"מ, או במובן אחר אנחנו מכירים שיש עימות, בואו נדבר.
ש: תדבר עם מי?
ת: עם אלה שבעימות עמנו – תושבי השטחים. מצד אחד אנחנו השלטון הצבאי בשטחים ועלינו האחריות לישום החוק, הבטחון והשקט

לכל התושבים.
ש: עברו שנתיים של אינתיפאדה, האם אתה ממשיך להאמין בהר־ברתה־בהפסקתה?
ת: אני לא יודע מה פירוש להדבר. כמו כן אני לא דורש מה־רמטכ"ל שידבריר את האינתיפאדה. אבל בשקתי ראשית להפחית את האלימות, עד שיגיעו לשקט, ושנית מינהל האורחי והרשויות המ־קומיות פועלות לרווחת התושבים וזה גם תפקיד צבאי.
ש: מה בקשר לשיתוף מגורשים במשלהת?
ת: אם זה יהיה המכשול היחיד לא אמצע פגישה בגלל השתתפות מגורשים. אולם אני חייב לדעת מי אלה המגורשים והאם להם תפקיד באש"ף או לא.

ראיינה: אמירה חסן, אל־אהראם, 8.11.1989